

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ

ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΕΛ

ΘΕΜΑ Α

Το κείμενο παρουσιάζει συμπεράσματα επιστημονικής μελέτης που αποδεικνύει ότι η δημιουργικότητα ανάγεται στους πρώτους μήνες της ζωής, θεμελιώνοντας τη διαμόρφωση της γλωσσικής δεξιότητας. Η Μ. Πομιεχόφσκα αναζητώντας την προέλευση των μεγάλων επιτευγμάτων της απεριόριστης ανθρώπινης διάνοιας συσχετίζει τη συνδυαστική ικανότητα και την εφευρετικότητα με τις απαρχές της γλωσσικής ανάπτυξης. Τέλος θεωρεί ότι δεν διαμορφώνεται στην αυτή ενήλικη ζωή αλλά από τη βρεφική ακόμη ηλικία, αφού επιδράσεις βιοκοινωνικές και περιβαλλοντικές, που πρέπει να μελετηθούν, καθορίζουν την πνευματική ανάπτυξη και εξέλιξη της δημιουργικότητας των παιδιών.

ΘΕΜΑ Β

Β1. Α – Σ, Β – Σ, Γ – Λ, Δ – Λ, Ε – Σ

Β2. Δείγματα επιστημονικού λόγου βρίσκουμε στα αποσπάσματα εντός εισαγωγικών που καταγράφουν τις απόψεις μιας ειδικής ερευνήτριας της Μ. Πομιεχόφσκα σχετικά με το θέμα που ερεύνησε.

Ειδικό λεξιλόγιο : αποκλίνουσα σκέψη, πολυαισθητηριακές εμπειρίες μάθησης

Ρηματικό πρόσωπο : γ' , προσδίδει απρόσωπο και αντικειμενικό ύφος

Οριστική, κυριαρχεί εκφράζοντας επιστημική τροπικότητα , που δηλώνει βεβαιότητα. Γενικότερα η οριστική ως έγκλιση δηλώνει το πραγματικό, και καθώς είναι ενεστώτα εκφράζει διαχρονικότητα. Παραδείγματα : νοείται, είναι, ενισχύει, εξασφαλίζει.

Ονοματοποίηση: εντυπωσιακή ικανότητα συνδυασμού ιδεών και εφεύρεσης νέων πραγμάτων/ ανάπτυξη γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.

Παθητική σύνταξη : νοείται, χαρακτηρίζεται, έχει επιβεβαιωθεί, εντοπίζονται, εξασφαλίζονται

Αναφορική λειτουργία της γλώσσας: «η αξία της δημιουργικότητας ... παγκοσμίως» (2^η παράγραφος) / «Σε ένα πολύτεχνο ... μικρός παιδί»

Σαφήνεια, ακρίβεια, λογική αλληλουχία νοημάτων – σχετική με το ύφος του κειμένου : «Σε ένα πολύτεχνο εργαστήρι ... να αναπτυχθεί»

Η απάντηση θα δοθεί σε ενιαία παράγραφο.

B3.

A) Ο τίτλος του δεύτερου κειμένου αποτελεί ολοκληρωμένη πρόταση – ρηματικό σύνολο με ποιητική λειτουργία της γλώσσας. Με δεδομένο ότι προέρχεται από διαδικτυακά αναρτημένο άρθρο είναι έτσι διατυπωμένο ώστε να αιφνιδιάζει τον αναγνώστη και προκαλεί το ενδιαφέρον και την περιέργειά του. Εντυπωσιακή η αναφορά στην λέξη «κούνια», φράση του προφορικού λόγου, επομένως προσδίδει οικειότητα στο ύφος, (σε επίσημο ύφος θα ήταν βρεφική ηλικία). Μάλιστα, καθώς αντιστοιχεί επακριβώς στο περιεχόμενο του κειμένου, προϊδεάζει για το περιεχόμενο και τις απόψεις που εκφράζονται σε αυτό.

B) «Θα πρέπει, επομένως, να μελετήσουμε τις συνθήκες εκείνες που επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους».

«Θα πρέπει, επομένως, να **μελετηθούν οι** συνθήκες εκείνες από τις οποίες **επηρεάζεται** αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους».

Στην πρώτη περίπτωση η ενεργητική σύνταξη «να μελετήσουμε» μετατράπηκε σε παθητική αποδίδοντας απρόσωπη χροιά στο λόγο, καθιστώντας το ύφος επίσημο και τυπικό. Έτσι αποδίδεται έμφαση στο ρήμα της πρότασης. (Στην περίπτωση αυτή παραλείπεται το υποκείμενο που δεν είναι απαραίτητο για την κατανόηση του κειμένου).

Στη δεύτερη περίπτωση η ενεργητική σύνταξη μετατράπηκε σε παθητική δίνοντας έμφαση στο υποκείμενο «η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους» και καθιστώντας το ύφος σαφέστερο και περισσότερο κατανοητό.

Γ. Ο ήρωας εμφανίζεται προβληματισμένος για το κλίμα που επικρατεί στους χώρους που κινείται καθημερινά, τη συμπεριφορά των συναδέλφων του και την προσωπική του αλλοτρίωση, την έλλειψη δημιουργικών διαθέσεων και ζωογόνου ενθουσιασμού στην καθημερινότητά τους.

Κειμενικοί δείκτες που μπορούν να αναδείξουν τα παραπάνω:

Ποιητική λειτουργία της γλώσσας, που προσφέρει συγκινησιακή φόρτιση : «ζαρώνει η καρδιά μου ...» , «μαζεύτηκαν όλες οι μπαγιάτικες φάτσες ...», «Τους έχει αποξεράνει έτσι, σώμα και καρδιά ...».

Η λεπτή ειρωνεία στον **τίτλο** «εξαίσια αστική μας κοινωνία»

Πρωτοπρόσωπη αφήγηση με εσωτερική εστίαση : επίσης τονίζει τη συναισθηματική φόρτιση και αποδίδει υποβλητικά τα αδιέξοδα και τη βαθύτερη συντριβή του αφηγητή. «με απελπίζει...», «η αγανάκτησή μου».

Εσωτερικός μονόλογος, (σύνηθες γνώρισμα στα κείμενα του Ιωάννου) : «δεν μπορώ να καταλάβω ...» , «εδώ είπα...πράγμα». Αποκαλύπτει με εξομολογητική

διάθεση τις ανησυχίες και την αναζήτηση εύρεσης ενός κάποιου στοιχείου παρηγοριάς.

Ο ίδιος προβληματίζεται για τους λόγους που τα βιώνει όλα αυτά, απογοητεύεται για τη γενίκευση του φαινομένου στον ακαδημαϊκό χώρο και απαισιοδοξεί για το μέλλον. Μάλιστα, αυτό τον οδηγεί σε σκέψεις για πιθανή αλλαγή εργασίας, που τις εκφράζει μέσα από την **επανάληψη** «είπα να αλλάξω και πάλι δουλειά / πρέπει να αλλάξω επάγγελμα», υπαινισσόμενος την ομορφιά της χειρωνακτικής απασχόλησης, που όμως θα ήθελε να τη βιώνει μέσα από την προσωπική του πνευματική καλλιέργεια.

Είναι αναγκαία, κατά τη γνώμη μου, η ευχαρίστηση στην καθημερινή δραστηριότητα του ανθρώπου, η δημιουργική διάθεση και ο ενθουσιασμός αναζωογονούν την ψυχή και τροφοδοτούν το πνεύμα του. Έτσι δεν θα συμβιβάζονται προσωπικά σε μια βιοποριστική απασχόληση μη δημιουργική. Θα αναζητούσα άμεση αλλαγή περιβάλλοντος και εργασίας, καθώς η βιωματικότητα της καθημερινότητας νεκρώνει τη σκέψη και μειώνει το ενδιαφέρον για τη ζωή. Αν η αλλαγή ήταν ανέφικτη για κάποιο διάστημα, θα αναζητούσα δημιουργικές διεξόδους τουλάχιστον για τον ελεύθερο χρόνο μου.

Δ. Τονίζουμε ότι οι απαντήσεις και ιδιαίτερα στο β ερώτημα είναι και προσωπική υπόθεση του κάθε μαθητή. Ο τρόπος παρουσίασής τους έχει αλλωστε τη μεγαλύτερη σημασία.

Επικοινωνιακό πλαίσιο άρθρου :

Απαιτείται τίτλος και χρήσιμη θεωρείται η σύνδεση με την επικαιρότητα. Επειδή ωστόσο πρόκειται να αναρτηθεί στο προσωπικό ιστολόγιο του μαθητή το **ύφος** μπορεί να είναι **οικείο και φιλικό**, χωρίς να αναιρείται η έμφαση στα επιχειρήματα και στις αιτιολογημένες κρίσεις – θέσεις ιδιαίτερα για το πρώτο ερώτημα.

Πιθανοί τίτλοι : «**Η δημιουργικότητα στο σχολείο και στη ζωή**», «**Η όαση της δημιουργικότητας στην εποχή της ξηρασίας...**», «**Φαντάσου ...**»

Πιθανός πρόλογος : αναφορά στην επικαιρότητα και στις έρευνες, που αναφέρονται και στο κείμενο.

Α) Λόγοι που το σύγχρονο σχολείο οφείλει να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα των μαθητών:

Στο προσωπικό επίπεδο :

- Η κυριαρχία του διαδικτύου, των ΜΚΔ, τα κοινωνικά πρότυπα που επιβάλλουν αποπροσανατολίζουν τα παιδιά από πνευματικές και ηθικές αξίες ζωής.
- Είναι αναγκαία η συγκρότηση μιας αυτόνομης προσωπικότητας, πράγμα που ευνοείται από τη δημιουργική ενδοσκόπηση, τη ανάπτυξη

συναισθηματικής νοημοσύνης και αυτοέκφρασης, για την επίλυση προσωπικών προβλημάτων.

- Πρέπει να επιδιωχθεί το άνοιγμα των οριζόντων και η κριτική επεξεργασία των κάθε είδους ερεθισμάτων για την δυνατότητα αμφισβήτησης και ανάπτυξης της κριτικής σκέψης ώστε να καταστούν τα παιδιά ελεύθερα και ανεπηρέαστα στις προσωπικές τους επιλογές.

Η δημιουργικότητα αναγκαία για την εξέλιξη και στην ενήλικη ζωή

- Διαρκής αλλαγή επαγγελματικού τοπίου – αγοράς εργασίας, κυριαρχία ΤΝ – αναγκαία η δημιουργική σκέψη και για τη σωστή αξιοποίησή της.
- Στην κοινωνική ζωή κυριαρχεί το χρησιμοθηρικό πνεύμα, η αλλοτρίωση της μόδας και των ΜΚΔ. Η αντίσταση του ανθρώπου για τη διασφάλιση της αξιοπρέπειας και της μοναδικότητας του μπορεί να γίνει μόνο με δημιουργικές διεξόδους.
- Ότι βιώνουν τα παιδιά στο σχολείο τους οικειώνει με τον κόσμο του πνεύματος, την τέχνη και τη ζωή. Οπότε είναι σημαντικό να μυούνται στην κριτική και στην ερευνητικότητα, για να μην καταστούν υπήκοοι αλλά πολίτες, ικανοί να αντιστέκονται στην προπαγάνδα και στις σειρήνες της εποχής.

Β) Τρόποι με τους οποίους επιλέγω στην προσωπική μου ζωή να εκφράσω δημιουργικότητα:

Τρόποι προσωπικής απασχόλησης και αυτοέκφρασης :

- Δημιουργικά παιχνίδια, ενασχόληση με καλλιτεχνικές δράσεις : εικαστικές, μουσικές, κινητικές
- Δημιουργική έκφραση ακόμη και σε κοινωνικά δίκτυα και στο διαδίκτυο γενικότερα
- Επεξεργασία της προσωπικής αυτοεικόνας με φαντασία, ευρηματικότητα και προσωπικό στοιχείο

Τρόποι συλλογικής δραστηριοποίησης :

- Ένταξη σε ομάδες κινηματογραφικές , θεατρικές, χορευτικές, λαογραφικών δραστηριοτήτων.
- Παρακολούθηση, συζήτηση, ενεργή συμμετοχή σε ανάλογες δράσεις της γειτονιάς, των φίλων, της πόλης, ομάδων νέων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μάλιστα, είναι ευκολότερη η συσπείρωση και στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και η συσχέτιση εθελοντικών δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Δραστηριοποίηση με εκδρομές και περιηγήσεις σε χώρους φύσης, μνημειακούς, ανταλλαγή εμπειριών και ιδεών ανάλογου προβληματισμού.

Πιθανός επίλογος : η δημιουργικότητα επιβεβαιώνει την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπου και αποτελεί κινητήρια δύναμη του πολιτισμού. Γι' αυτό και είναι αναγκαία η μύηση σε αυτήν από την πρώτη παιδική ηλικία του ανθρώπου.

**Επιμέλεια απαντήσεων : Στέλλα Αλιγιζάκη, Γιώργος Μουντογιαννάκης,
Δήμητρα Γεωργουδάκη, Φιλόλογοι**

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ
ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ